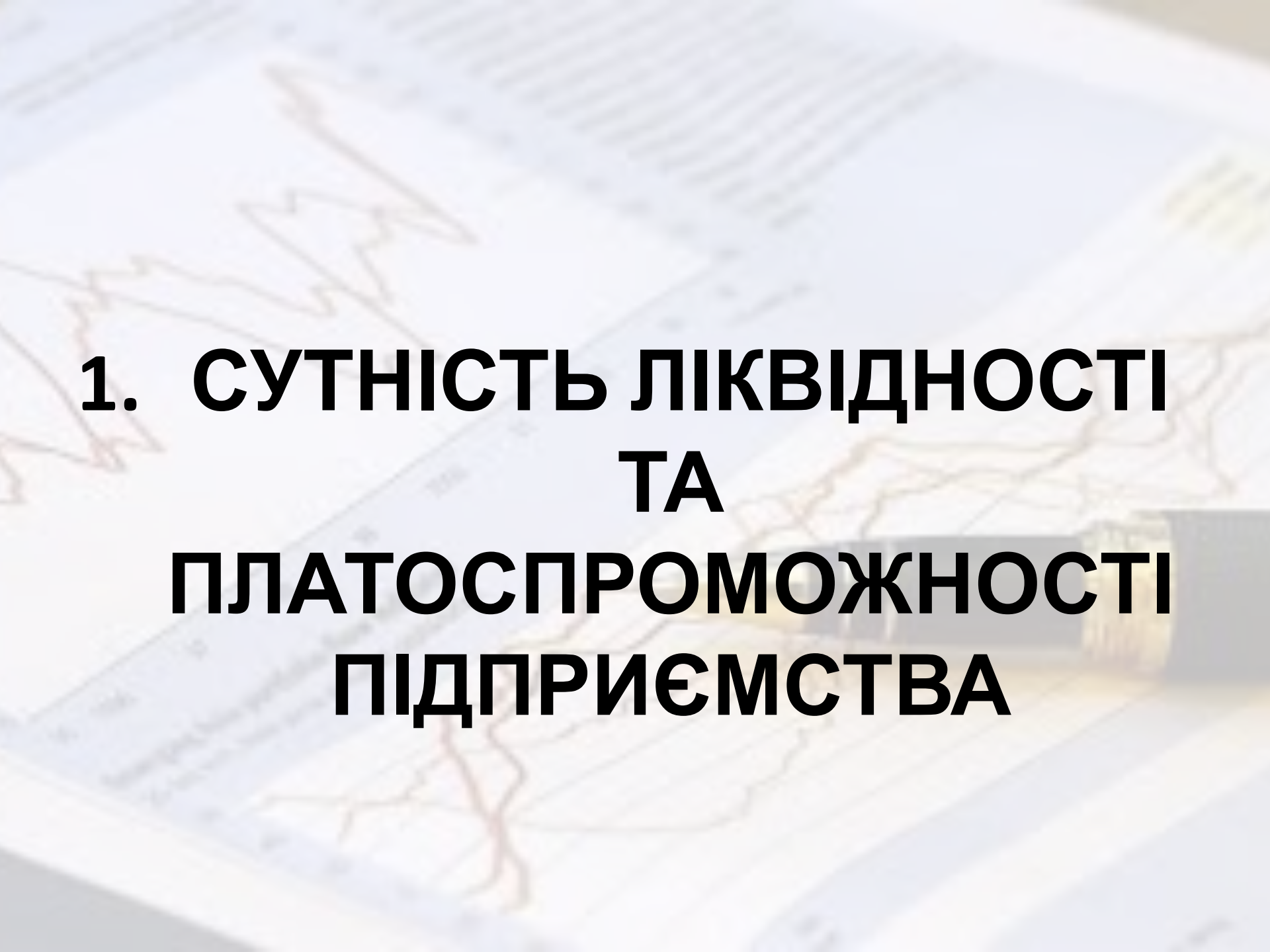

**АНАЛІЗ ЛІКВІДНОСТІ
ТА
ПЛАТОСПРОМОЖНО
СТІ ПІДПРИЄМСТВА**

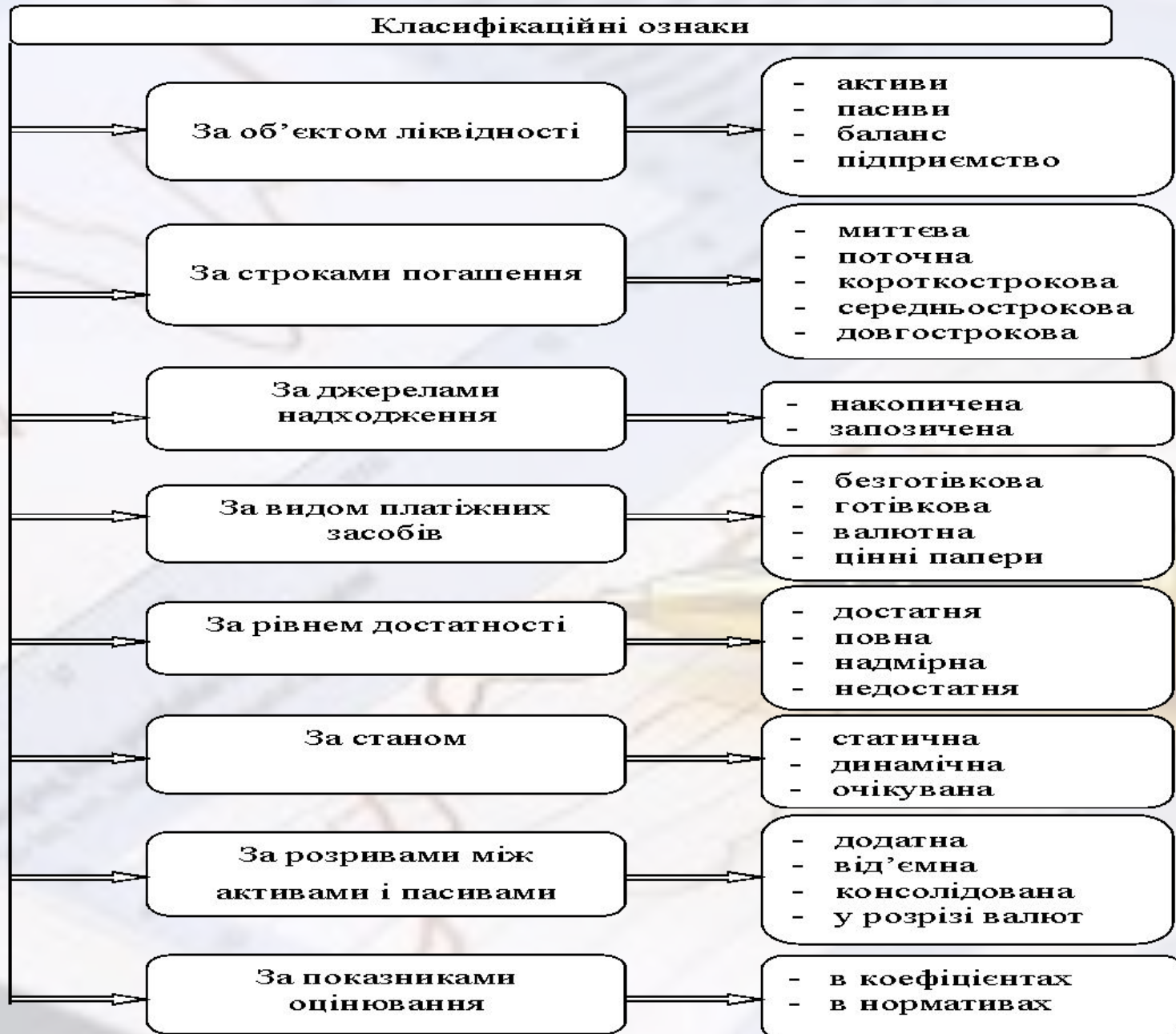
План лекції

1. Сутність ліквідності та платоспроможності підприємства
2. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства.
3. Оцінка імовірності банкрутства підприємств.

1. СУТНІСТЬ ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Класифікація ліквідності

Категорії «ліквідність»,
«платоспроможність»

Ліквідність активів

Ліквідність балансу

Ліквідність підприємства

Платоспроможність підприємства

Ліквідність активів

- здатність цінностей швидко перетворюватися в грошові кошти із мінімальними витратами.

Ліквідність балансу

- збалансованість між строками і сумами погашення активів та строками і сумами розрахунку за зобов'язаннями

Ліквідність підприємства

- спроможність виконувати зобов'язання у встановлений строк та з мінімальними витратами.

Платоспроможність підприємства

- спроможність підприємства своєчасно й повністю виконувати свої фінансові зобов'язання перед внутрішніми та зовнішніми партнерами, а також державою

Види платоспроможності

Поточна платоспроможність

- Характеризує поточний стан розрахунків на підприємстві та аналізується на основі даних про його фінансові потоки: приток грошових коштів має забезпечити покриття боргових зобов'язань підприємства.

Перспективна платоспроможність

- очікується в середньостроковій та довгостроковій перспективі і показує здатність підприємства вчасно розплатитися за своїми зобов'язаннями в майбутньому.

категорії «ліквідність підприємства», «платоспроможність підприємства»

- Ліквідність підприємства
  - Характеризується наявністю в підприємства ліквідних засобів у формі залишку грошей у касі, грошових коштів на рахунках у банку та тих елементів оборотних активів, що легко реалізуються.
  - **Ліквідність** необхідно розглядати:
    - як час, необхідний для продажу активів;
    - як суму, одержану від продажу активу.
- Платоспроможність підприємства
  - Основними ознаками **платоспроможності** є:
    - наявність у достатньому обсязі коштів на поточному рахунку;
    - відсутність простроченої кредиторської заборгованості

Ситуації ліквідності-платоспроможності підприємства

Платоспроможність-
ліквідність

- за якою підприємство взагалі не має проблем у розрахунках за своїми зобов'язаннями;

Платоспроможність-
неліквідність

- підприємство по закінченню строку своїх зобов'язань не може їх погасити, але пізніше зможе за рахунок очікуваних грошових надходжень від операційної діяльності;

Неплатоспроможність-
ліквідність

- підприємство виплачує свої боргові зобов'язання у встановлений строк переважно за рахунок запозичених коштів.

Причини неплатоспроможності

1. Збиткова діяльність і
«проїдання» власного

капіталу

• 2. Збільшення собівартості
продукції

3. Високий процент
оподаткування

• 4. Вилучення власних коштів
з обороту в необоротні

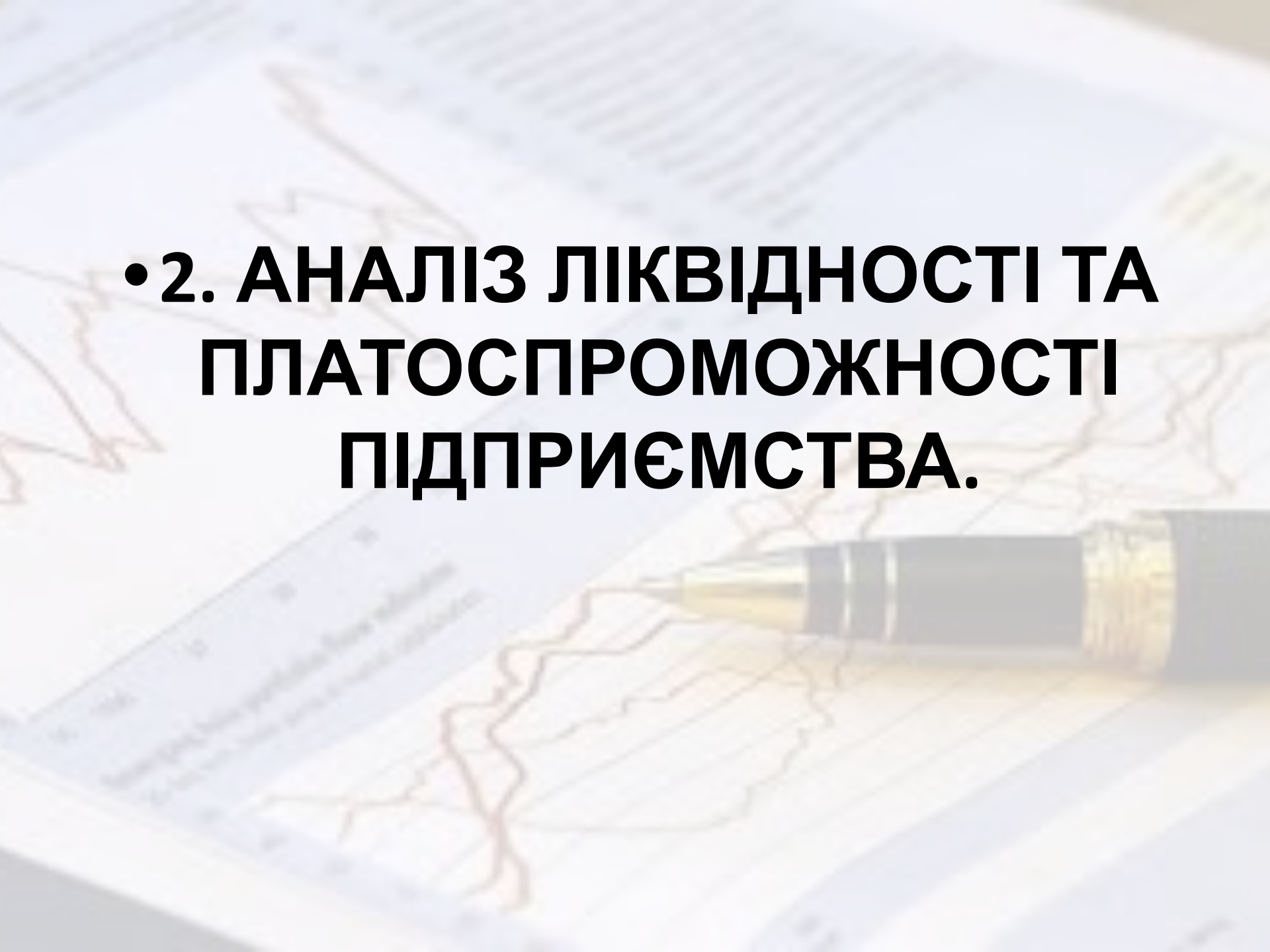
5. Недостатня забезпеченість
фінансовими ресурсами

• 6. Накопичення
наднормативних запасів

7. Збільшення плану
виручки від реалізації

• 8. Зменшення їх оборотності
• 8. Нераціональна структура
оборотних активів

9. Несвоєчасне надходження
платежів від контрагентів

**• 2. АНАЛІЗ ЛІКВІДНОСТІ ТА
ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА.**

Етапи аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства

1. Визначення обставин, що впливають на ліквідність підприємства

Аналіз ліквідності балансу підприємства

Аналіз платоспроможності підприємства

Аналіз показників ліквідності

Аналіз показників платоспроможності

Аналіз ліквідності балансу підприємства

Аналіз платоспроможності підприємства

Аналіз показників ліквідності

Аналіз показників платоспроможності

1. Аналізуючи ліквідність, важливо з'ясувати такі обставини:

- 1.
  - свобода в розпорядженні активами (чи не є активи предметом застави);
- 2.
  - можливість швидкої втрати цінностей активу внаслідок його морального або фізичного зносу (особливо актуально для підприємств харчової промисловості та торговельних підприємств);
- 3.
  - контрольованість активів (можливість отримання інформації про здатність позичальника швидко пересувати або приховувати активи. Наприклад, перевести грошові кошти з одного рахунку на інший, інформація про який недоступна кредиторам);
- 4.
  - наявність умовних зобов'язань (які можуть виникнути внаслідок несприятливого судового рішення, а також наявність гарантійних зобов'язань, потенційних зобов'язань, які за певних умов можуть збільшити загальну суму короткострокових зобов'язань підприємства).

Етапи аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства

1. Визначення обставин, що впливають на ліквідність підприємства

Аналіз ліквідності балансу підприємства

Аналіз показників ліквідності

Аналіз показників платоспроможності підприємства

Аналіз показників ліквідності

Аналіз показників платоспроможності

Класифікація активів за ступенем ліквідності

ВИСОКОЛІКВІДНІ АКТИВИ (A1)

класифікації активів, а також поточні фінансові інвестиції. Для цієї групи активів практично немає небезпеки втрати своєї вартості в

- **високоліквідні активи** - активи, які легко перетворюються

ШВИДКОЛІКВІДНІ АКТИВИ (A2)

у грошові кошти за певний час (**векселі**

- **овернайт**, поточні **дебіторські активи**, **заборгованість** (термін безнадійної та підлягають списанню протягом 12 місяців), інші оборотні активи, а також необоротні активи та активи групи вибуття, які плануються до використання в господарській діяльності протягом тривалого періоду - необоротні активи

АКТИВИ, ЩО ПОВІЛЬНО РЕАЛІЗУЮТЬСЯ (A3)

списанню протягом 12 місяців), інші оборотні активи, а також необоротні активи та активи групи вибуття, які плануються до використання в господарській діяльності протягом тривалого періоду - необоротні активи

АКТИВИ, ЩО ВАЖКО РЕАЛІЗУЮТЬСЯ (A4)

використання в господарській діяльності протягом тривалого періоду - необоротні активи

Класифікація зобов'язань залежно від міри зростаючих строків їх погашення

ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ (П1)

• короткострокові кредити банків, векселі видані, поточні кредиторська заборгованість періодів, менше

поточні зобов'язання (розділ III балансу за мінусом поточної кредиторської заборгованості), та зобов'язання,

ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ (П2)

• довгострокові зобов'язання і забезпечення (II розділ пасиву балансу) (розділ IV балансу)

ПОСТІЙНІ ПАСИВИ (П3)

• власний капітал підприємства (I розділ пасиву балансу)

Аналіз ліквідності балансу

Актив	На початок періоду	На кінець періоду	Пасив	На початок періоду	На кінець періоду	Платіжний надлишок або нестача (+/-)	
						На початок періоду	На кінець періоду
Високоліквідні активи			Поточні зобов'язання				
Швидколіквідні активи			Короткострокові зобов'язання				
Повільноліквідні активи			Довгострокові зобов'язання				
Важколіквідні активи			Постійні пасиви				
Баланс			Баланс				

Ліквідність балансу

Баланс вважається ліквідним, коли виконується умова:

$$A1 > P1$$

$$A2 > P2$$

$$A3 > P3$$

$$A4 < P4$$

У випадку, коли одна або кілька нерівностей мають знак, протилежний вищенаведеній умові, ліквідність балансу не є абсолютною.

Етапи аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства

1. Визначення обставин, що впливають на ліквідність підприємства

Аналіз ліквідності балансу підприємства

Аналіз ліквідності балансу підприємства

Аналіз ліквідності балансу підприємства

Аналіз ліквідності балансу підприємства

Аналіз ліквідності балансу підприємства

Аналіз ліквідності балансу підприємства

Аналіз показників ліквідності

Аналіз показників ліквідності

Аналіз показників платоспроможності

Аналіз показників платоспроможності

- **1. КОЕФІЦІЄНТ АБСОЛЮТНОЇ ЛІКВІДНОСТІ** (кислотний тест) показує, яка частина короткострокових зобов'язань може бути погашена негайно за високоліквідних активів

$$K_{AL} = \frac{ГК + П\Phi I}{ПЗ}$$

- де $ГК$ — грошові кошти та їх еквіваленти;
- ΦI – поточні фінансові інвестиції
- $ПЗ$ – поточні зобов'язання і забезпечення.
- **Рекомендоване значення 0,2-0,35**

За КОЕФІЦІЄНТОМ АБСОЛЮТНОЇ ЛІКВІДНОСТІ не можна відразу робити негативні висновки про можливість підприємства негайно погасити свої борги, тому що малоймовірно, щоб всі кредитори підприємства одночасно пред'являли б йому свої вимоги.

Занадто високе значення показника абсолютної ліквідності свідчить про нераціональне використання фінансових ресурсів.

• 2. КОЕФІЦІЄНТ ШВИДКОЇ ЛІКВІДНОСТІ

показує, яка частина короткострокових зобов'язань може бути погашена найближчим часом за рахунок наявних коштів та можливих надходжень

$$K_{\text{ШЛ}} = \frac{ГК + ПФІ + ПДЗ}{ПЗ}$$

- де $ГК$ — грошові кошти та їх еквіваленти;
- $ПФІ$ – поточні фінансові інвестиції;
- $ПДЗ$ – поточна дебіторська заборгованість;
- $ПЗ$ – поточні зобов'язання і забезпечення.
- **Рекомендоване значення 0,5-1,0**

- **3. КОЕФІЦІЄНТ ПОТОЧНОЇ ЛІКВІДНОСТІ** (коефіцієнт покриття) дає змогу встановити, якою мірою оборотні активи покривають поточні зобов'язання і забезпечення:

$$K_{пл} = \frac{OA}{ПЗ}$$

- де *OA* — оборотні активи;
- *ПЗ* – поточні зобов'язання і забезпечення.
- **Нормативне значення 1,0-2,0**

Висновки за коефіцієнтом ПОТОЧНОЇ ЛІКВІДНОСТІ

$$K_{\text{пл}} = 1$$

- Оборотні активи підприємства повністю фінансуються за рахунок поточних зобов'язань та забезпечення.

$$K_{\text{пл}} \text{ значно перевищує } 1$$

- підприємство володіє значним обсягом вільних ресурсів, які сформувалися завдяки власним джерелам. Якщо коефіцієнт покриття високий, це можна пов'язати з уповільненням оборотності коштів, вкладених у запаси.

$$K_{\text{пл}} < 1$$

- підприємство має низьку ліквідність. У цьому випадку, а також негативній динаміці цього показника проводиться додатковий аналіз з метою виявлення причин, що призвели до зниження ліквідності підприємства, а також вживаються заходи щодо недопущення банкрутства

Інтереси різних суб'єктів фінансового аналізу

- Постачальники
  - коефіцієнт абсолютної ліквідності
- Кредитори, банки
  - Коефіцієнт швидкої ліквідності
- Акціонери
  - Коефіцієнт поточної ліквідності

Етапи аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства

1. Визначення обставин, що впливають на ліквідність підприємства

Аналіз ліквідності балансу підприємства

Аналіз ліквідності балансу підприємства

Аналіз ліквідності балансу підприємства

Аналіз ліквідності балансу підприємства

Аналіз ліквідності балансу підприємства

Аналіз ліквідності балансу підприємства

Аналіз показників ліквідності

Аналіз показників ліквідності

Аналіз показників платоспроможності

Аналіз показників платоспроможності

РІВЕНЬ ПОТОЧНОЇ ПЛАТІЖНОЇ ГОТОВНОСТІ

$$r = \frac{ГК}{(КЗ - ДЗ)} \times 100\% \geq 100\%$$

де $ГК$ – залишок грошових коштів; $ДЗ$ – дебіторська заборгованість; $КЗ$ – кредиторська заборгованість.

КОЕФІЦІЄНТ ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ ВЛАСНИМИ ОБОРОТНИМИ КОШТАМИ

$$K_{\text{вок}} = \frac{ВOK}{OA} \geq 0,1; \quad ВOK = OA - ПЗ$$

частка власного оборотного капіталу (ВOK) в оборотних активах підприємства (OA) (позитивно – зростання значення)

- **КОЕФІЦІЄНТ ВІДНОВЛЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ** розраховується, якщо хоча б один з коефіцієнтів ліквідності та платоспроможності має значення нижче нормативного. Він визначається за період, рівним шести місяцям, за формулою:

$$\frac{K_{пл1} + \frac{6}{12} (K_{пл1} - K_{пл0})}{2}$$

- де $K_{пл.1(0)}$ — значення коефіцієнта поточної ліквідності на кінець (на початок) звітного періоду;
- 6 — період відновлення платоспроможності в місяцях.
- Коефіцієнт відновлення платоспроможності, що приймає значення більше 1, свідчить про наявність реальної можливості в підприємства відновити свою платоспроможність протягом півроку.

**КОЕФІЦІЄНТ ВТРАТИ
ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ** Якщо
коефіцієнти платоспроможності та
ліквідності відповідають нормативним
значенням розраховується

$$K_{ВП} = \frac{K_{ПЛ1} + \frac{3}{12} \cdot (K_{ПЛ1} - K_{ПЛ0})}{2}$$

Якщо приймає значення більше 1,
свідчить про наявність реальної
можливості в підприємства не втратити
платоспроможність у найближчі три
місяці.

- **КОЕФІЦІЄНТ БІВЕРА:**

$$K_B = \frac{ЧП + А}{З}$$

де ЧП – чистий прибуток, А – амортизація, З – зобов'язання.

- Якщо значення цього показника протягом тривалого часу (1,5-2 року) не перевищує 0,2, це свідчить про формування незадовільної структури балансу.

За міжнародними стандартами значення коефіцієнта Бівера:

- менше 0,17 дозволяє віднести підприємство до високої групи „ризиків втрати платоспроможності”, тобто рівень його платоспроможності є низьким;
- від 0,17 до 0,4 дозволяє віднести підприємство до середньої групи „ризиків втрати платоспроможності”, тобто рівень його платоспроможності оцінюється як середній;
- понад 0,4 дозволяє віднести підприємство до низької групи „ризиків втрати платоспроможності”, тобто рівень його платоспроможності досить високий.